

УНИВЕРЗИТЕТ ПРИВРЕДНА АКАДЕМИЈА У НОВОМ САДУ

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ ЗА ПРИВРЕДУ И ПРАВОСУЂЕ У НОВОМ САДУ

УПУТСТВО ЗА ПИСАЊЕ ИЗВЕШТАЈА О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ
-обавезна садржина-

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовao комисију</p> <p>Одлуком Наставно–научног већа Правног факултета за привреду и правосуђе број 3/8 од 09.05. 2016. године, одређена је Комисија за оцену докторске дисертације за јавну одбрану кандидата Јока Драгојловића под називом „Условно осуда у кривичном законодавству Републике Србије“. Докторска дисертације је пријављена.</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <p>Проф. др Божидар Бановић, редовни професор, кривичноправна ужа научна област, изабран у звање 09. 09. 2014. године, на Факултету Безбедности, Универзитета у Београду, председник Комисије.</p> <p>Проф. др Жељко Бјелајац, редовни професор, кривичноправна и јавноправна ужа научна област, изабран у звање 14.02.2013. године на Правном факултету за привреду и правосуђе Универзитета Привредна академија у Новом Саду, ментор и члан Комисије.</p> <p>Проф. др Зоран Павловић, ванредни професор, кривичноправна и међународноправна ужа научна област, изабран у звање 26.11.2013. године на Правном факултету за привреду и правосуђе Универзитета Привредна академија у Новом Саду, члан Комисије.</p>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Јоко (Славомир) Драгојловић</p> <p>2. Датум рођења, општина, Република: 17.04.1989. године, Котор, Р. Црна Гора</p> <p>3. Датум одбране, место и назив магистарске тезе 15.07.2013. године, Правни факултет за привреду и правосуђе у Новом Саду, назив мастер рада „Ресоцијализација лица осуђених на казну затвора“</p> <p>4. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука Право, кривично право</p> <p>5. Радно искуство: од септембра 2012. до септембра 2013. године сарадник у настави на Правном факултету за привреду и правосуђе у Новом Саду; од септембра 2013. асистент на Правном факултету за привреду и правосуђе у Новом Саду;</p> <p>6. Публиковани радови по категоријама:</p> <p>1. Драгојловић Јоко, Матијашевић Јелена, (2013). “Основна обележја васпитних мера у Србији”, Право – теорија и пракса Вол. 30, Бр. (4-6), Правни факултет за привреду и правосуђе у Новом Саду, Нови Сад, стр. 47-58; (M53)</p> <p>2. Матијашевић Јелена, Драгојловић Јоко, (2013). “Заводске васпитне мере у малолетничком кривичном праву Србије”, Безбедност, Вол. 55, Бр. 1/13, Министарство унутрашњих послова Републике Србије, Београд, стр. 84-97; (M52)</p> <p>3. Матијашевић Јелена, Драгојловић Јоко, Здравко Жеж, (2012). „Кривичноправни оквир заштите животне средине у Европској унији“, Европско законодавство, Вол. 11, Бр. 41/12, Институт за међународну политику и привреду (ИМПП), Београд, стр. 286-308; (M51)</p> <p>4. Драгојловић Јоко, Кушић Игор, Савић Зоран, (2013)“Улога радне и образовне активности у функцији ресоцијализације”, Безбједност полиција грађани, Вол. 9. Бр. 3-4/2013, Министарство унутрашњих послова</p>

Републике Српске, Бања Лука, стр. 271-281. **(M51)**

5. Матијашевић Јелена, Драгојловић Јоко, (2014). „Улога Европске уније у спречавању и сузбијању корупције“, Европско законодавство, Вол. 13, Бр. 47-48/14, Институт за међународну политику и привреду (ИМПП), Београд, стр. 57-66; **(M51)**

6. Драгојловић Јоко, Ненад Бингулац, (2014). „Безбедност као атрибут и функција савременог полиса“, Култура полиса, Институт за Европске студије Београд, Вол 11, бр. 24, стр. 129-141; **(M51)**

7. Бјелајац Жељко, Бингулац Ненад, Драгојловић Јоко (2014). „Криминалистика – приказ књиге проф. др Миле Матијевић, доц. др Милош Марковић“, Право теорија и пракса, Вол. 31, Бр. (4-6), Правни факултет за привреду и правосуђе у Новом Саду, Нови Сад, стр. 68-74; **(M53)**

8. Драгојловић Јоко, „Реинтеграција бивших затвореника у друштвену заједницу“, Култура полиса, Вол. 11, бр. 25, Институт за Европске студије Београд, стр. 433-443. **(M51)**

9. Матијашевић Јелена, Бингулац Ненад, Драгојловић Јоко, (2014). „Психологија хакера и значај њихових активности у интернет комуникацијама савременог друштва“, *3rd International scientific conference on „Power of communication 2014“*, 30th-31st May 2014., Belgrade, стр. 147-160. **(M33)**

10. Драгојловић Јоко, Ненад Бингулац, (2014). „Еволуција Европске уније – историјско наслеђе као темељ будућег развоја“, Међународна научна конференција „Стари и нови светски поредак – између европских интеграција и историјских оптерећења : перспективе и изазови за Европу 21. века.“ Одржане 29. и 30. маја 2014. године у Београду у организацији Института за међународну политику и привреду и Немачке фондације Ханс Зајдел (*Hanns Seidel Stiftung*) стр. 84-99. **(M14)**

11. Драгојловић Јоко, (2015). “Спречавање прања новца у ери глобализације”, Култура полиса, Вол. 12, бр. – посебно издање под називом “Право и савремено друштво”, Култура_полис и Институт за Европске студије, Нови Сад, стр. 141-150. **(M51)**

12. Комненић Милован, Драгојловић Јоко, (2015). “Кривична дела фалсификовања исправе у светлу савремених техничко-технолошких достигнућа”, Култура полиса, Вол. 12, бр. 26, Култура_полис и Институт за Европске студије, Нови Сад, стр. 91-99. **(M51)**

13. Драгојловић Јоко, Крстинић Далибор, (2015). „Европски стандарди у борби против високотехнолошког криминалитета и њихова имплементација у законодавству Републике Србије“, Европско законодавство, Вол. 14, Бр. 51/15, Институт за међународну политику и привреду (ИМПП), Београд, стр. 92-103; **(M51)**

14. Голић Дарко, Драгојловић Јоко, (2015) Службена употреба језика и писма националних мањина, Култура полиса, Вол. 12, бр. 27, Институт за Европске студије, Београд, стр. 223-238. **(M51)**

15. Dragojlović Joko, Bingulac Nenad, (2015). The use of Criminal law for the protection of the environment in the Republic of Serbia, XIX International Eco-conference, Environmental protection of urban and suburban settlements, Ecological movement, Novi Sad, pp. 341-350. **(M33)**

16. Драгојловић Јоко, Данојлић Миладин, (2015). Кривично дело прављење и уношење рачунарских вируса као облик угрожавања рачунарских система“, Зборник радова ХИИ традиционалног научног скупа „Правнички дани проф. др Славко Царић, Правни факултет за привреду и правосуђе, Нови Сад, стр. 639-648. **(M31)**

17. Матијашевић, Ј., Бингулац, Н. и Драгојловић, Ј.: „Улога интернета у сфери образовања“, Педагошка стварност, број 3/2015., година LXI, Покрајински одбор Педагошког друштва АПВ Нови Сад, стр. 393-403, УДК 37 (УДК чланка 738.5:37), ИССН 0553 4569, **(M52)**

18. Бингулац Ненад и Драгојловић Јоко (2015). „Утицај војних маневара на питање безбедности у Европи са становишта ОЕБС-а“, Међународни тематски зборник „Четрдесет година од потписивања хелсиншког завршног акта“, уредници Мина Зиројевић и Весна Ћорић. Издавач: Институт за упоредно право, Београд, стр. 99-112. ИСБН 978-86-80186-09-2 **(M14)**

19. Драгојловић Јоко, Ћеранић Младен, (2015). Потребе за безбедношћу и сигурношћу у хијерархији људских потреба, Култура полиса, Вол. 12, бр. 28, Култура_Полис и Институт за Европске студије, Нови Сад, стр. 291-301. **(M51)**

20. Драгојловић, Ј., Стаменковић, М., (2016) “Притвор према малолетним учиниоцима кривичних дела” Култура полиса, вол 13, бр. 29, Култура_Полис и Институт за Европске студије, Нови Сад, стр. 239-249. **(M51)**
21. Бјелајац, Ж., Драгојловић, Ј., (2016) “Улога и значај ванкривичних субјеката у савременој политици сузбијања криминалитета”, Политичка ревија, вол. 47, бр. 1, Институт за Европске студије, Београд, стр. 39-54. **(M51)**
22. Драгојловић, Ј., Јовановић, М., (2016) “Мигрантска криза – безбедносни изазови ризици и претње”, Култура полиса, вол 13, бр. 30, Култура_Полис и Институт за Европске студије, Нови Сад, стр. 61-70. **(M51)**
23. Dragojlović, J., Bingulac, N., (2016). The importance of establishing international cooperation in detecting and proving cyber crime criminal offenses, Review of International Affairs, Vol. 67, No. 2/2016, The Institute of International Politics and Economics, Belgrade, (рад рецензиран и прихваћен за објављивање) **(M51=3)**
24. Bingulac, N., Dragojlović, J., (2016). Thematic conference proceedings of international significance, Archibald Reiss days, Volume III, Kriminalističko policijska akademija – i Nemačka fondacija za međunarodnu pravnu saradnju, Beograd, 2016, (zbornik je u štampi) **(M31=3)**
25. Бингулац, Н., Драгојловић, Ј., (2016). Кривичноправни осврт на поједине облике угрожавања рачунарских система, објављено у Зборнику радова „Злоупотреба информационих технологија и заштита” са регионално научно стручног саветовања ЗИТЕХ-16, Удружење судских вештака за информационе технологије. **(M61)**
26. Драгојловић, Ј., (2015). Међународни извори малолетничког кривичног права, Зборник радова студената докторских и мастер студија, Центар за развој слободног друштва, Нови Сад, стр. 3-11. **(M63)**
27. Драгојловић, Ј., (2013). Ресоцијализација лиза осуђених на казну затвора, Правни факултет за привреду и правосуђе у Новом Саду, Нови Сад. **(M72)**

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: „Условна осуда у кривичном законодавству Републике Србије“

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графикана и сл.

Докторска дисертација има укупно 256 страна. Она се састоји од уводног дела, седам поглавља, закључних разматрања, списка коришћене литературе, прописа и електронских извора, прилога, графикана и табела.

УВОД

1. Предмет и циљ истраживања
2. Програмске фазе истраживања
3. Методе истраживања
4. Хипотезе истраживања

I глава ОПШТИ ПРИСТУП УСЛОВНОЈ ОСУДИ

1. Појам и карактеристике условне осуде
2. Правна природа условне осуде
  - 2.1. Краћи приказ различитих схватања правне природе условне осуде током историје .....
  - 2.2. Правна природа условне осуде у важећем кривичном законодавству
3. Сврха условне осуде

II глава ИСТОРИЈСКИ РАЗВОЈ УСЛОВНЕ ОСУДЕ

1. Настанак условне осуде у свету
  - 1.2. Системи условне осуде
    - 1.2.1. Англо-амерички систем условне осуде
    - 1.2.2. Француско-белгијски систем условне осуде
    - 1.2.3. Сличности, разлике, предности и недостаци англо-америчког и француско-белгијског система условне осуде
    - 1.2.4. Мешовити системи условне осуде
2. Настанак и развој условне осуде у Србији
  - 2.1. Први покушаји озакоњења условне осуде у Србији
  - 2.2. Условна осуда за време Краљевине Срба Хрвата и Словенаца
  - 2.3. Условна осуда за време Краљевине Југославије
  - 2.4. Условна осуда у Србији за време Народно ослободилачког рата
  - 2.5. Условна осуда за време Федеративне Народне Републике Југославије
  - 2.6. Условна осуда за време Социјалистичке Федеративне Републике Југославије
  - 2.7. Условна осуда за време Савезне Републике Југославије
  - 2.8. Условна осуда за време Државне заједнице Србије и Црне Горе

III глава УСЛОВНА ОСУДА У УПОРЕДНОМ ПРАВУ

1. Англосаксонски правни системи
  - 1.1. Сједињене Америчке Државе
  - 1.2. Енглеска
2. Европскоконтинентални правни системи
  - 2.1. Немачка
  - 2.2. Француска
  - 2.3. Италија
  - 2.4. Русија

2.5. Државе бивше СФРЈ

2.5.1. Словенија

2.5.2. Македонија

2.5.3. Босна и Херцеговина

2.5.4. Хрватска

2.5.5. Црна Гора

IV глава МАТЕРИЈАЛНОПРАВНИ АСПЕКТИ УСЛОВНЕ ОСУДЕ

1. Условна осуда у Кривичном законик у Републике Србије

1.1. Време проверавања као елемент условне осуде

1.2. Казна као елемент условне осуде

1.3. Изрицање условне осуде

1.3.1. Услови за изрицање условне осуде

1.4. Опозивање условне осуде

1.4.1. Опозивање условне осуде због новог кривичног дела

1.4.2. Опозивање условне осуде због раније учињеног дела

1.4.3. Опозивање условне осуде због неиспуњења одређених обавеза

1.5. Рокови за опозивање условне осуде

2. Условна осуда са заштитним надзором

2.1. Позитивне и негативне стране условне осуде са заштитним надзором

2.2. Услови за одређивање заштитног надзора

2.3. Садржина заштитног надзора

2.4. Избор мере заштитног надзора

2.5. Трајање заштитног надзора

2.6. Последице неиспуњавања обавезе заштитног надзора

2.7. Условна осуда са заштитним надзором – практични проблеми

3. Дејство условне осуде

4. Условна осуда и новчана казна

5. Изрицање условне осуде правним лицима

5.1. Опозивање изречене условне осуде правним лицима

5.2. Условна осуда са заштитним надзором

V глава ПРОЦЕСНОПРАВНИ АСПЕКТ УСЛОВНЕ ОСУДЕ

1. Поступак за опозивање условне осуде

1.1. Покретање поступка

1.2. Претходна испитивања

1.3. Одређивање рочишта

1.3.1. Ток рочишта

1.3.2. Доношење одлуке којом се окончава рочиште

VI глава ИЗВРШЕЊЕ УСЛОВНЕ ОСУДЕ И УСЛОВНЕ ОСУДЕ СА ЗАШТИТНИМ НАДЗОРОМ

1. Извршење условне осуде

2. Извршење условне осуде са заштитним надзором

VII глава ИСТРАЖИВАЧКИ ДЕО

1. Предмет и циљ истраживања
2. Методологија истраживања
3. Опис узорка
  - 3.1. Пол испитаника
  - 3.2. Узрост испитаника
  - 3.3. Образовање испитаника
  - 3.4. Прописаност условне осуде у кривичном законодавству
  - 3.5. Постизање сврхе кажњавања условном осудом и условном осудом са заштитним надзором
  - 3.6. Условна осуда и краткотрајне казне затвора
  - 3.7. Условна осуда са заштитним надзором и краткотрајне казне затвора
  - 3.8. Висина утврђене казне која може да се замени условном осудом
  - 3.9. Условна осуда и новчана казна
  - 3.10. Условна осуда економски исплативија од краткотрајних казни затвора
  - 3.11. Условна осуда и ресоцијализација
  - 3.12. Условна осуда и поврат
  - 3.13. Аргументи за и против изрицања условне осуде и условне осуде са заштитним надзором
4. Резултати и дискусија
5. Место условне осуде и условне осуде са заштитним надзором у систему изречених кривичних санкција
  - 5.1. Условна осуда у систему изречених кривичних санкција
  - 5.2. Условна осуда са заштитним надзором у систему изречених кривичних санкција

ЗАКЉУЧАК

ЛИТЕРАТУРА

ПРЕГЛЕД ТАБЕЛА И ГРАФИКОНА

ПРИЛОЗИ

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У **уводном делу** кандидат дефинише проблем, предмет и циљеве истраживања. Такође, кандидат наводи методе које ће бити коришћене приликом истраживања и поставља хипотезе. Предмет овог истраживања представља анализа условне осуде, као посебне кривичне санкције, оправданост њеног изрицања и њена улога у превенцији криминалитета. Како је условна осуда најчешће изрицана кривична санкција, сматрамо да постоји нарочита потреба за истраживањем ове теме. Односно с обзиром да условна осуда представља најчешће изрицану кривичну санкцију, неопходно је утврдити да ли она испуњава очекиване резултате, односно да ли се условном осудом постиже сврха кажњавања. Условна осуда је кривична санкција која се изриче учиниоцима лакших кривичних дела, односно лицима код којих није присутана већа „криминална зараженост“. Условна осуда се изриче учиниоцима кривичних дела за која се сматра да ће се упозорењем о примени казне постићи сврха кажњавања. Сходно томе, циљ овог истраживања је сагледавање ефикасности условне осуде са криминалнополитичког аспекта. Колика је оправданост и улога условне осуде у сузбијању криминалитета, односно да ли условна осуда као најчешће изрицана кривична санкција, испуњава криминалнополитичке циљеве и да ли условна осуда код учиниоца кривичних дела има специјално превентивни карактер. Основна хипотеза ове докторске дисертације је: Условна осуда је најчешће изрицана кривична санкција у Србији.

Прва посебна хипотеза: Условна осуда као мера криминалне политике представља ефикасно средство за заштиту друштва од криминалитета.

Друга посебна хипотеза. Условна осуда са заштитним надзором је кривична санкција која се још увек у Србији не изриче у довољној мери.

Свеобухватност и значај истраживања које се односи на поменути тему су захтевале коришћење различитих метода. Основне методе које ће бити коришћене за потребе ове докторске дисертације су:

- нормативни метод,
- компаративни метод,
- метода анализе и тумачења података,
- статистички метод
- историјски метод

Применом нормативног метода моћи ће се на адекватан начин анализирати законски прописи који се односе на ову област, пре свега Кривични законик, Законик о кривичном поступку и Закон о извршењу кривичних санкција, јер ћемо условну осуду анализирати са материјалноправног, кривичнопроцесног и извршног аспекта.

Коришћењем компаративног метода извршићемо анализу различитих кривичних закона како у државама европскоконтиненталног правног система, тако и у државама англосаксонског правног система. Коришћењем овог метода сагледаћемо различита законска решења која се односе на условну осуду у упоредном законодавству.

Метода анализе и тумачења података је коришћена за проучавање многобројне релевантне литературе која се односи на ову област. Ова метода нам је омогућила да дођемо до различитих ставова који владају о условној осуди пре свега у стручној јавности.

Такође, у овом раду коришћен је и дескриптивни статистички метод помоћу којег смо дошли до одређених резултата који су показатељ обима примене условне осуде у односу на остале кривичне санкције, као и колика је делотворност условне осуде у укупној превенцији криминалитета.

За потребе овог рада коришћен је и историјски метод који је послужио за сагледавање услова, места, времена настанка и развоја условне осуде. Другим речима, примена овог метода омогућила је сагледавање генезе условне осуде, њеног настанка, и различитог прописивања током историје.

У првој глави докторске дисертације под називом „**Општи приступ условној осуди**“ кандидат се упушта у дефинисање појма, сврхе и правне природе условне осуде. У том смислу, кандидат је најпре кренуо од појма и основних карактеристика условне осуде. Кроз појам и карактеристике условне осуде кандидат је настојао да укаже на смисао и суштину ове кривичне санкције. Условна осуда је кривична санкција која заједно са судском опоменом представља меру упозорења. Реч је о кривичној санкцији која се изриче учиниоцима лакших кривичних дела, када се може очекивати, да ће се и упозорењем уз претњу казне утицати на учиниоца да убудуће не врши кривична дела.

У другом делу ове главе кандидат је анализирао правну природу условне осуде јер је кроз историју правна природа условне осуде често била тема за различите диферентне расправе. Проматрајући правну природу условне осуде кандидат је желео да одреди њено место у систему кривичних санкција, Кривичном законнику и кривичном праву уопште.

У трећем делу ове главе кандидат се упушта у разматрање сврхе изрицања условне осуде. Наиме, условна осуда и судска опомена као мере упозорења поред опште сврхе која је прописана за све кривичне санкције имају и посебно прописану сврху. У том смислу, сврха условне осуде је да се према учиниоцу лакшег кривичног дела не примени казна кад се може очекивати да ће упозорењем уз претњу казне, довољно утицати на учиниоца да више не врши кривична дела.

Кроз анализу сврхе условне осуде кандидат је настојао доћи до сазнања када и у којим случајевима се изриче условна осуда и са којим циљем се она изриче.

У другој глави докторске дисертације под називом „**Историјски развој условне осуде**“ кандидат је указао на развој ове кривичне санкције како у свету, тако и у Србији. У том смислу, кандидат је најпре анализирао историјски развој условне осуде у свету. Ту је направио осврт на прве случајеве опраштања и одлагања казне који своје корене вуку још из XII и XIII века. Након тога обрадио је прве случајеве озакоњења условне осуде и њене примене у судској пракси. Ту је посебна пажња посвећена судској пракси енглеских судова и судова у Сједињеним Америчким Државама, односно озакоњењу условне осуде у овим државама. После тога посебна пажња посвећена је озакоњењу условне осуде у Европи, односно у Белгији и Француској као државама које су прве у своја законодавства прописале условну осуду на тлу Европе.

У овој глави кандидат је такође обрадио и системе условне осуде (англо-амерички и француско-белгијски систем), њихов развој, као и позитивне и негативне стране оба система. У том смислу, одређена пажња посвећена је и мешовитом систему, који је настао из претходна два, узимајући и од једног и од другог оно што се у пракси показало као позитивно. У последњем делу ове главе кандидат је обрадио историјски развој условне осуде у Србији, прве покушаје њеног озакоњења као и све законске прописе у којима је била прописана условна осуда од њеног настанка у Србији па све до данас.

У трећој глави докторске дисертације под називом „**Условна осуда у упоредном праву**“ кандидат је анализирао условну осуду у упоредном законодавству, односно на који начин је овај институт уређен у другим законодавствима. Кандидат је најпре указао на важност сагледавања легислативног регулисања условне осуде у упоредном кривичном законодавству. На основу анализе условне осуде у упоредном законодавству сагледали смо на који начин је она прописана како у англосаксонском правном систему, тако и у европскоконтиненталном правном систему, те је на тај начин указано на предности појединих законодавних решења. У оквиру англосаксонског правног система, питање условне осуде је сагледано кроз законодавна решења Сједињених Америчких Држава и Енглеске, док је у оквиру европскоконтиненталног правног система сагледано кроз

законодавна решења Немачке, Француске, Италије, Русије и држава бивше Југославије.

У четвртој глави докторске дисертације под називом „**Материјалноправни аспекти условне осуде**“ кандидат је обрадио условну осуду, њене основне елементе, услове под којима се изриче, услове под којима може доћи до њеног опозивања, као и условну осуду са заштитним надзором. У том смислу, условна осуда је самостална кривична санкција која се налази у петој глави КЗ-а и заједно са судском опоменом представља меру упозорења. Дакле, условна осуда и судска опомена представљају посебну врсту кривичних санкција. Сврха условне осуде и судске опомене јесте остваривање принципа да је казна, нарочито казна лишења слободе крајње средство које се примењује према учиниоцу, односно да не треба примењивати строжије средство, све док се општа сврха кривичних санкција може постићи применом блаже санкције.

Условна осуда заједно са судском опоменом представља најблажу кривичну санкцију. Изриче се онда када за то постоје услови прописани КЗ-ом и када суд сматра да ће се и изрицање условне осуде постићи сврха кажњавања. Дакле, за изрицање условне осуде поред законом испуњених услова, неопходно је и уверење суда да је реч о учиниоцу код којег ће се и претњом о примени казне довољно утицати да убудуће не врши кривична дела. Такође, у овом поглављу кандидат је анализирао и опозивање условне осуде. Како је условна осуда кривична санкција којом се по правилу одлаже извршење утврђене казне затвора, осуђени је у обавези да се током времена проверавања придржава обавеза које су му наметнуте од стране суда и да покаже добро понашање, које пре свега подразумева суздржавање од вршења кривичних дела. У оним случајевима када осуђени изврши неко ново кривично дело као и у случају неиспуњавања обавеза које су наметнуте од стране суда, може доћи до опозивања условне осуде. На крају овог поглавља кандидат указује на рокове у којима се условна осуда може опозвати. По правилу, условна осуда се може опозвати током трајања времена проверавања, међутим до њеног опозивања може доћи и годину дана након истека времена проверавања.

У следећем поглављу ове главе кандидат је анализирао условну осуду са заштитним надзором. Наиме, реч је о посебном модалитету условне осуде која садржи елементе и англо-америчког система и француско-белгијског система условне осуде. Условна осуда са заштитним надзором не представља посебну кривичну санкцију већ модалитет условне осуде. Ова санкција је у нашем законодавству константно прописана још од 1976. године, међутим још увек до њена адекватне практичне примене није дошло.

Након тога кандидат је обрадио дејство условне осуде. Наиме, и условна осуда као и све остале кривичне санкције, према лицу којем је изречена производи одређено дејство. Другим речима, под дејством условне осуде подразумева се како изрицање условне осуде делује на правни положај осуђеника. Према томе, условно осуђено лице сматра се осуђеним и условна осуда се уписује у казнену евиденцију. У случају да условна осуда није опозвана, она се из казнене евиденције брише годину дана од протеча времена проверавања.

У следећем делу ове главе кандидат разматра оправданост изрицања условне осуде и код новчане казне. О овом питању се води велика полемика од увођења условне осуде. Тако у кривичноправној теорији постоје аутори који сматрају да не постоји криминалнополитичко оправдање за изрицање условне осуде као и они који истичу да изрицање условн осуде треба предвидети и код новчане казне.

У последњем поглављу ове главе кандидат је обрадио изрицање условне осуде правним лицима. Доношењем Закона о одговорности правних лица за кривична дела 2008. године и Република Србија је створила законску могућност за утврђивање одговорности правних лица за кривична дела као и услови за изрицање кривичних санкција правним лицима. Одговорном правном лицу за кривично дело могу се изрећи казне, мере безбедности и условна осуда.

У петој глави докторске дисертације под називом „**Процесноправни аспекти условне осуде**“ кандидат је обрадио поступак опозивања условне осуде као и условне осуде са заштитним надзором. У том смислу, кандидат је указао на специфичности овог поступка и обрадио начин покретања поступка, указао на претходна испитивања која је евентуално потребно спровести, начин и поступак одређивања рочишта, као и сам ток рочишта. Такође, на крају овог поглавља кандидат је анализирао одлуке које судија може донети поводом захтева за опозивање условне осуде као и условне осуде са заштитним надзором.

У шестој глави докторске дисертације под називом „**Извршење условне осуде и условне осуде са заштитним надзором**“ кандидат је обрадио поступак и начин извршења условне осуде и условне осуде са заштитним надзором. У том смислу, посебну пажњу у овој глави дисертације кандидат је посветио поступку извршења условне осуде са заштитним надзором. Наиме, иако је реч о кривичној санкцији која је још давно прописана у нашем кривичном законодавству, она се још увек не примењује у довољној мери. Главни разлози њене недовољне примене су се углавном налазили у потешкоћама извршења ове кривичне санкције.

У седмој глави ове докторске дисертације су приказани **резултати истраживања** који се односе на условну осуду и условну осуду са заштитним надзором. У том смислу, у циљу свестранијег и јаснијег разумевања проблематике која се односи на сам предмет рада, кандидат је спровео истраживање у вези са условном осудом. На тај начин настојао је да дође до сазнања о ставовима грађана по питању условне осуде, њене примене и ефикасности у сузбијању криминалитета као и да сагледа њену примену у судској пракси.

У **закључку** кандидат је указао на све битне ставове и сазнања до којих је дошао, а који произилазе из раније обрађених целина. Наиме, кандидат је изложио резултате истраживања који су предмет докторске дисертације односно, указао да ли су постављене хипотезе потврђене или не, да ли су научни и друштвени циљ остварени и да ли истраживање има или нема научну и друштвену оправданост.

VI ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Скромне могућности казне затвора по питању васпитања и преваспитања осуђеника, све више намећу обавезу проналажења неке друге кривичне санкције. Друштво већ дужи период трага за кривичном санкцијом која ће постићи добре ефекте генералне и специјалне превенције. Казна затвора, иако је кривична санкција која је прописана за највећи број кривичних дела у посебном делу КЗ-а, ипак не постиже добре резултате. Наиме, може се рећи да казна затвора постиже жељене ефекте када је реч о генералној превенцији - да се евентуални извршиоци кривичних дела упозоре да ће ако изврше кривично дело завршити у затвору, међутим њени домети када је реч о васпитању и преваспитању учиниоца, односно када је реч о специјалној превенцији су веома скромни.

Сходно томе, у савременој политици сузбијања криминалитета све више се настоји подићи ниво хуманости, а смањити ниво репресивности према учиниоцима кривичних дела. У данашње време се све више примењују кривичне санкције којима се не ограничава слобода учиниоцу кривичног дела, односно, настоји се што је могуће више смањити примена казне затвора, посебно оних краткотрајних, када се сврха кажњавања може постићи и изрицањем неке од алтернативних кривичних санкција. Управо је и условна осуда једна таква кривична санкција. Како је предмет овог истраживања представљала анализа условне осуде, као посебне кривичне санкције, оправданост њеног изрицања и њена улога у превенцији криминалитета, дошли смо до следећих закључака.

Условна осуда као опомићућа кривична санкција настала је са циљем да замени краткотрајне казне затвора. Она представља одраз индивидуализације кривичних санкција као и даљег развоја идеје специјалне превенције.

Суштина условне осуде је у проверавању учиниоца кривичног дела, односно у условном одлагању извршења казне затвора и наметању одређених обавеза. Кроз одлагање извршења казне учиниоцу се даје могућност да кроз добро владање и испуњење обавеза покаже да је изрицање ове одлуке било оправдано и да се сврха кажњавања постигла и упозорењем о могућем извршењу изречене казне.

Посебно важан елемент ове кривичне санкције представљају обавезе које се намећу учиниоцу, а које он мора да испуни за време које утврди суд у оквиру времена проверавања. Суштина ових обавеза је јачање друштвене одговорности код учиниоца и стварање свести о нужности поштовања правних норми и прописаних правила понашања.

Када је реч о настанка условне осуде, она је настала на основу праксе енглеских судова у XIX веку. Након тога, ова кривична санкција је била у константној експанзији и релативно брзо је нашла место у великом броју законодавстава различитих држава. У том смислу, за разлику од осталих европских држава (Португалије, Луксембурга, Норвешке, Бугарске...) у Србији је условна осуда релативно касно озакоњена. Прве активности у вези са увођењем условне осуде у Србији предузете су од стране др Миленка Веснића који је у то време био министар правде. Он је 31. јула 1906. године својим рефератом министарском савету указао на чињеницу да је велики присталица условне осуде и на неопходност њеног увођења као супститута краткотрајним казнама затвора. Државни савет је пројекат о условној осуди одбио уз образложење да је за овакво једно законско решење, имајући у обзир наше друштвено уређење, потребно сачекати још коју годину. Неколико година касније, Пројектом казног закона за Краљевину Србију од 1910. године покушано је по други пут озакоњење условне осуде, које се ипак није десило услед почетка балканских, а касније и Првог светског рата. У том смислу, условна осуда је код нас озакоњена први пут Кривичним закоником Краљевине Југославије из 1929. године и тада је прихваћен француско-белгијски систем условне осуде, који се у основи задржао и до данас. Наравно, каснијим законским прописима је и код нас прописана могућност изрицања условне осуде са заштитним надзором, те се у некој мери ипак одступило од класичног француско-белгијског система условне осуде, већ је прихваћен ткз. мешовити систем.

Условна осуда је кривична санкција коју познају готова сва савремена кривична законодавства. Реч је о

санкцији која представља веома ефикасно средство за сузбијање лакшег, односно багателног криминалитета.

У Србији условна осуда је најчешће изрицана кривична санкција, и у односу на остале кривичне санкције њен удео је око 50%. Дакле, реч је о кривичној санкцији која има највећу примену код нас. Сходно томе, наша главна хипотеза којом се истиче да је условна осуда најчешће изрицана кривична санкција у Србији је и потврђена.

Условна осуда изриче се како би се избегла примена казне, ако је реч о лакшим кривичним делима и ако се код учиниоца спознају таква својства (недостатак криминогених фактора) да се може очекивати да ће на њега условна осуда деловати тако да убудуће не врши кривична дела.

Овако постављеном посебном сврхом условне осуде, јасно се долази до закључка да ова кривична санкција има више изражен специјално превентивни карактер. Суд приликом изрицања ове санкције мора посебно да води рачуна о личности учиниоца, о његовим својствима и евентуалној криминалној „заражености“, односно присуству криминогених фактора, јер поред тога што је основна сврха ове кривичне санкције да се не примени казна, то је могуће само онда када се може очекивати да ће и претња примене казне на учиниоца деловати довољно, да убудуће не врши кривична дела. Сврху условне осуде не треба схватити у смислу избегавања примене казне, већ се њеном применом очекује да ће упозорење уз претњу казном довољно утицати на учиниоца да не врши кривична дела.

Када је реч о условној осуди са заштитним надзором, можемо закључити да она не представља посебну кривичну санкцију, већ је реч о модалитету условне осуде. Њеним прописивањем у наше кривично законодавство створени су услови за широм применом условне осуде. Условна осуда са заштитним надзором има за циљ појачан утицај на учиниоца током времена проверавања. Заштитним надзором настоји се надоместити основна замерка француско-белгијском систему условне осуде, а то је одсуство било какве помоћи осуђеном током трајања времена проверавања. Условном осудом са заштитним надзором постиже се одређени вид третмана на слободи. Основни циљ и сврха условне осуде са заштитним надзором је да се према учиниоцу лакшег кривичног дела код којег се са сигурношћу не може очекивати да неће наставити са вршењем кривичних дела, не примени краткотрајна казна затвора, већ да му се пружи одређена помоћ и надзор на слободи, како би кориговао своје понашање и вратио се у потпуности животу који је у складу са кривичноправним нормама.

Међутим, иако условна осуда са заштитним надзором представља веома ефикасно средство у борби против криминалитета, тј. иако је реч о веома ефикасној кривичној санкцији, она у Србији још увек нема адекватну примену, а шта нам потврђују и статистички подаци који су напред изнети. Сходно томе, и наша друга посебна хипотеза је потврђена.

Основни разлог недовољне примене ове кривичне санкције је првобитно био у томе што нису постојали адекватни технички, материјални, ни персонални услови за њеном применом. Међутим, данас је ситуација другачија, много тога је урађено по питању адекватног извршења условне осуде са заштитним надзором, али њена примена још увек није на жељеном нивоу. Разлог овоме се свакако може тражити у недостатку свести о ефикасности ове кривичне санкције, недовољном поверењу судија у ову кривичну санкцију и слично.

Оно шта још увек представља спорно питања када је реч о условној осуди са заштитним надзором јесте начин, успостављање и организација повереника за извршење ванзаводских санкција. Да ли повереничка служба треба да буде самостална државни орган, посебна јединица унутар Министарства правде, односно Управе за извршење кривичних санкција, или пак недржавни орган? Јасно је да су било какве промене по овом питању тренутно немогуће и да изискују велике трошкове за државу. Такође, отворено питање свакако представља и образовање повереника за извршење ванзаводских санкција. За сада посао повереника не обављају посебно образована лица за ту струку, већ лица која су радила или још увек раде у различитим казнено-поправним заводима.

Доношењем Закона о одговорности правних лица за кривична дела 2008. године и Република Србија је створила законску могућност за утврђивање одговорности правних лица за кривична дела као и услова за изрицање кривичних санкција правним лицима. Сходно томе, одговорном правном лицу за кривично дело може се изрећи и условна осуда.

Приликом изрицања условне осуде, суд правном лицу утврђује новчану казну до пет милиона динара и истовремено одређује да се она неће извршити ако осуђено правно лице за време које одреди суд, а које не може бити краће од једне ни дуже од три године (време проверавања) не буде одговорно за кривично дело. Приликом одлучивања да ли ће изрећи условну осуду суд ће посебно узети у обзир степен одговорности правног лица за учињено кривично дело, мере које је правно лице предузело ради откривања или спречавања кривичног дела и мере које је након извршења кривичног дела предузело према одговорном лицу.

Дакле, као што можемо видети, приликом одлучивања о изрицању условне осуде суд поред степена одговорности, посебно цени понашање правног лица након извршеног кривичног дела. То понашање се рефлектује кроз предузимање или непредузимање мера којима се кривично дело открива или спречава, као и какав је став и мере правно лице предузело према одговорном лицу.

Из напред изнете формулације чини се да законодавац у довољној мери није појаснио, које су то мере, које правно лице треба да предузме након извршеног кривичног дела. Овде ће свакако судска пракса морати да изгради став које су то мере које правно лице треба да преузме ради откривања и спречавања кривичног дела, као и које су то мере које треба да се предузму према одговорном лицу.

Чини се да би, када је реч о мерама које се односе на откривање и спречавање кривичног дела биле адекватне оне радње које се односе на сарадњу правног лица за полицијским и тужилачким органима приликом предистражног и истражног поступка, омогућавање прибављања доказа и слично. Такође, релевантан податак приликом одлучивања о изрицању условне осуде за суд треба да буде и раније пословање правног лица, односно податак који говори да ли је правно лице и раније законито пословало и да ли је и раније било случајева кршења законских прописа, и какав је став правног лица био према одговорним лицима у случају кршења одређених норми које прописују законито пословање.

Анализирајући наше кривично законодавство, а самим тим и условну осуду, сматрамо да постоје добра законска решења, која су у складу са савременим теоријским поставкама и која не одступају од модела прихваћених у европским законодавствима, међутим, сматрамо да би требало размислити и о могућности изрицања условне осуде и за новчану казну.

Наиме, ако се условна осуда не би могла изрећи код новчане казне, имали би ситуацију да се учиниоцима тежих кривичних дела изриче условна осуда, а онима који су извршили лакша кривична дела не изриче. Овакав приступ би се свакако косио са основним принципима сразмерности санкције учињеном кривичном делу. Напред изнето можемо увидети кроз следећи пример:

Лице које буде осуђено на условну осуду, у случају доброг владања током времена проверавања, утврђену казну затвора не извршава. Насупрот томе, лице које је осуђено на новчану казну нема ту могућност, већ се његова казна нужно мора извршити. У случају да се новчана казна не може ни принудно извршити, долази до њене замене казном затвора.

Услед тога долазимо у ситуацију по којој је лице које је извршило лакше кривично дело морало да извршава казну затвора због немогућности плаћања новчане казне, а лице које је извршило теже кривично дело за које је била утврђена казна затвора, па замењена условном осудом, након доброг владања током времена проверавања, ипак не мора у затвор. У оваквим ситуацијама, долази до нерзмерности државне реакције и репресије

на конкретно кривично дело. Тако онај ко је извршио лакше кривично дело, бива принуђено да извршава казну затвора, док онај ко је извршио теже кривично дело, ипак на крају избегне извршење казне затвора.

Сходно томе, сматрамо да би ипак требало прописати могућност изрицања условне осуде и код новчане казне. Свакако да би њену примену требало свести на најмању могућу меру и изрицати је само онда када суд дође до уверења да се учинилац налази у тешкој економској ситуацији, а да је на основу тежине кривичног дела, као и других околности које се односе на учиниоца, оправдано изрећи новчану казну, па је заменити условном осудом.

У овим ситуацијама би за учиниоца изречена безусловна новчана казна била много тежа санкција него ли условна осуда. Управо из тог разлога, сматрамо да би било оправдано прописати могућност изрицања условне осуде и код новчане казне, али да судови ову могућност користе само изузетно, када се учинилац налази у веома тешкој економској ситуацији. За лица која немају могућност плаћања новчане казне осуда на новчану казну по правилу представља осуду на затвор, јер ће новчана казна услед немогућности извршења бити замењена затвором.

Умајући у виду напред изнето, нужно је водити рачуна и о принципима правичности, услед чега не би требало допустити да мањи кривац трпи више од већег кривца, што би се нужно десило, посебно у оним ситуацијама када долази до замене новчане казне казном лишења слободе, без кривице учиниоца кривичног дела.

Могућност изрицања условне осуде и код новчане казне је у целости у складу и са сврхом условне осуде, будући да се иста састоји у томе „да се према учиниоцу лакшег кривичног дела не примени казна...“. Како је новчана казна прописана за лакша кривична дела и представља казну у систему кривичних санкција, и сама сврха условне осуде је у потпуности у складу са могућношћу изрицања условне осуде код новчане казне.

VII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Анализа и тумачење резултата истраживања је јасно, студиозно и оригинално. Стручна и научна анализа обухвата све кључне аспекте од значаја за проблематику истраживања. Истраживање условне осуде у кривичном законодавству Републике Србије карактерише потребан квалитет у садржинском и структурном смислу, али и у погледу стила и јасноће излагања. Сprovedено емпиријско истраживање је у складу са свим методолошким захтевима.

VIII КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме
Дисертација је у потпуности урађена по методологији, плану и садржају који је дат у пријави теме и који је одобрен у поступку оцене подобности кандидата и теме докторске дисертације.

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе

Дисертација садржи све битне елементе предвиђене за овакву врсту радова.

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци
Оригиналност и допринос докторске дисертације се огледа у целовитој теоријској и практичној анализи условне осуде. Такође, истраживање има велику и апликативну вредност јер је реч о кривичној санкцији која се највише примењује у Републици Србији. Кандидат предлаже конкретна решења и јасно указује на одређене проблеме који настају приликом извршења условне осуде са заштитним надзором. Такође, кандидат је приступио критичком преиспитивању обимне и савремене литературе из предметне области.

4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања

Докторска дисертација нема недостатака.

IX ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:

Имајући у виду предмет и циљ докторске дисертације, значај и актуелност истраживања, негов обим и домет, као и методолошки приступ истраживању, њен хипотетички оквир и потврђеност хипотеза, као и научни допринос теорији и пракси, Комисија предлаже Наставно-научном већу Правног факултета за привреду и правосуђе у Новом Саду да прихвати извештај о позитивној оцени докторске дисертације кандидата **Јока Драгојловића**, под насловом „Условна осуда у кривичном законодавству Републике Србије“ и предложи Сенату Универзитета Привредна академија у Новом Саду да се исти усвоји и одобри јавну одбрану.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. Проф. др Божидар Бановић, председник Комисије

2. Проф. др Жељко Бјелајац, ментор и члан Комисије

3. Проф. др Зоран Павловић, члан Комисије

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.